

ความเห็นในการวินิจฉัยคดีส่วนตน

ของ นายอนุรักษ์ มาประณีต ประธานศาลรัฐธรรมนูญ

คำวินิจฉัยที่ ๑/๒๕๖๐

เรื่องพิจารณาที่ ๕/๒๕๖๐

วันที่ ๕ กันยายน พุทธศักราช ๒๕๖๐

ประเด็นวินิจฉัย

ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยผู้ตรวจการแผ่นดิน พ.ศ. มาตรา ๕๖ มีข้อความขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ หรือไม่

ความเห็น

รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๗๓ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “ให้ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระและผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน ซึ่งดำรงตำแหน่งอยู่ในวันก่อนวันประกาศใช้รัฐธรรมนูญนี้ ยังคงอยู่ในตำแหน่งเพื่อปฏิบัติหน้าที่ต่อไป และเมื่อพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญที่เกี่ยวข้องที่จัดทำขึ้นตามมาตรา ๒๖๗ ใช้บังคับแล้ว การดำรงตำแหน่งต่อไปเพียงใดให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญดังกล่าว ในระหว่างเวลายังไม่มีพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญที่จัดทำขึ้นตามมาตรา ๒๖๗ การพ้นจากตำแหน่งของตุลาการศาลรัฐธรรมนูญผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระและผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินให้เป็นไปตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ หรือกฎหมายที่เกี่ยวข้อง”

เห็นว่า รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๗๓ ได้บัญญัติเรื่องการดำรงตำแหน่งของประธานผู้ตรวจการแผ่นดินและผู้ตรวจการแผ่นดินซึ่งดำรงตำแหน่งอยู่ในวันก่อนวันประกาศใช้รัฐธรรมนูญไว้โดยแบ่งออกเป็นสองช่วงเวลาคือ ในระหว่างที่ยังไม่มีพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญที่จัดทำขึ้นตามมาตรา ๒๖๗ ให้บุคคลดังกล่าว ยังคงอยู่ในตำแหน่งเพื่อปฏิบัติหน้าที่ต่อไปโดยการพ้นจากตำแหน่งให้เป็นไปตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ หรือกฎหมายที่เกี่ยวข้อง และเมื่อมีพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญที่จัดทำขึ้นตามมาตรา ๒๖๗ ใช้บังคับแล้ว ซึ่งรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๗๓ วรรคหนึ่ง ได้บัญญัติว่า “... การดำรงตำแหน่งต่อไปเพียงใดให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญดังกล่าว ...”

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญตามมาตรา ๒๖๗ มีอยู่ ๑๐ ฉบับ ในส่วนของศาลรัฐธรรมนูญ และองค์กรอิสระมีอยู่ด้วยกันรวม ๖ ฉบับ ในทั้งหกองค์กรนั้น รัฐธรรมนูญได้กำหนดคุณสมบัติของผู้ดำรงตำแหน่งในศาลรัฐธรรมนูญและแต่ละองค์กรอิสระแตกต่างกัน วาระในการดำรงตำแหน่งไม่เท่ากัน อำนาจหน้าที่แต่ละองค์กรไม่เหมือนกัน ดังนั้น พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญแต่ละฉบับจึงไม่เหมือนกัน ด้วยเหตุผลดังกล่าวการร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญแต่ละองค์กร จึงต้องวิเคราะห์แต่ละองค์กร เกี่ยวกับการดำรงตำแหน่ง เหตุผล ประสพการณ์ อำนาจหน้าที่และการทำงานของแต่ละองค์กร รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๗๓ วรรคหนึ่ง จึงบัญญัติให้การดำรงตำแหน่งต่อไปเพียงใดให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญของแต่ละฉบับแต่ละองค์กร

การที่ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยผู้ตรวจการแผ่นดิน พ.ศ. มาตรา ๕๖ กำหนดบทยกเว้นไว้ว่า “ให้ประธานผู้ตรวจการแผ่นดินและผู้ตรวจการแผ่นดินซึ่งดำรงตำแหน่งอยู่ใน วันก่อนวันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับ ยังคงอยู่ในตำแหน่งต่อไปจนกว่าจะครบวาระ ตามที่กำหนดในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยผู้ตรวจการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๕๒ หรือ พ้นจากตำแหน่งตามมาตรา ๑๘ เว้นแต่กรณีตาม (๓) ในส่วนที่เกี่ยวกับการขาดคุณสมบัติตามมาตรา ๘ มิให้นำมาใช้บังคับ”

บทเฉพาะกาลในรัฐธรรมนูญทุกฉบับ เป็นบทบัญญัติข้อยกเว้นของรัฐธรรมนูญฉบับที่เพิ่งจะประกาศใช้ เพราะระหว่างที่เปลี่ยนจากรัฐธรรมนูญฉบับเก่ามาใช้รัฐธรรมนูญฉบับใหม่ มักจะมีข้อแตกต่างกันในบางส่วน เพื่อให้การปฏิบัติตามรัฐธรรมนูญฉบับใหม่ไม่มีข้อขัดข้องในการปฏิบัติจึงจำเป็นต้องมีบทเฉพาะกาลในรัฐธรรมนูญฉบับใหม่ ทุกฉบับ

รัฐธรรมนูญฉบับใหม่นี้ ในส่วนของคุณสมบัติ ระยะเวลาการดำรงตำแหน่งขององค์กรอิสระ และศาลรัฐธรรมนูญต่างกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ ในส่วนของ ผู้ตรวจการแผ่นดินก็เช่นเดียวกันมีความแตกต่างในเรื่องคุณสมบัติ มาตรการการแก้ไขปัญหาการดำรงตำแหน่ง ให้ต่อเนื่อง ไม่ให้มีปัญหาในการปฏิบัติหน้าที่ การกำหนดให้ผู้ตรวจการแผ่นดินซึ่งดำรงตำแหน่งอยู่ใน วันก่อนวันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยผู้ตรวจการแผ่นดิน พ.ศ. ยังคงอยู่ในตำแหน่ง เพื่อปฏิบัติหน้าที่ต่อไปจนกว่าจะครบวาระการดำรงตำแหน่งตามมาตรา ๕๖ จึงเป็นไปโดยชอบตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๗๓ วรรคหนึ่ง

ด้วยเหตุผลดังที่ได้วินิจฉัยมาข้างต้น จึงมีความเห็นว่าร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ
ว่าด้วยผู้ตรวจการแผ่นดิน พ.ศ. มาตรา ๕๖ มีข้อความไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ

นายอนุรักษ์ มาประณีต

ประธานศาลรัฐธรรมนูญ